

BRUSSEL XL IN WOORDEN

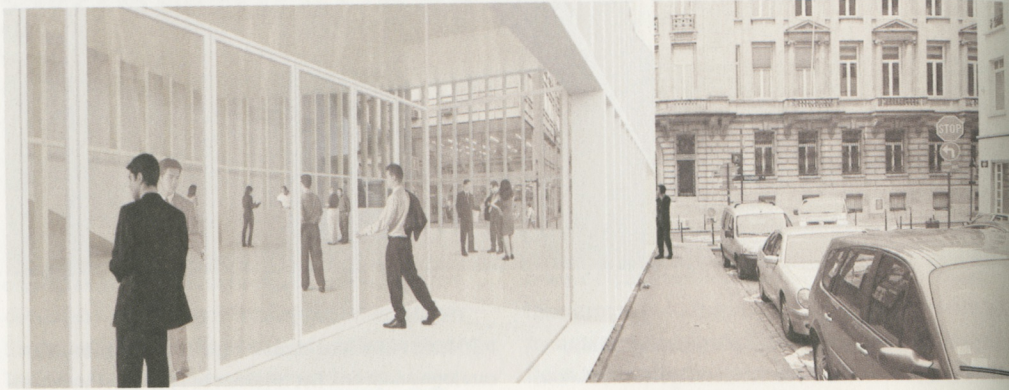
Het oude centrum

Langs paleizen en pleinen

Kristras door Brussel

WANDELWEETBOEK 1e jaargang · nummer 1

Vlaams-Nederlands Huis deBuren

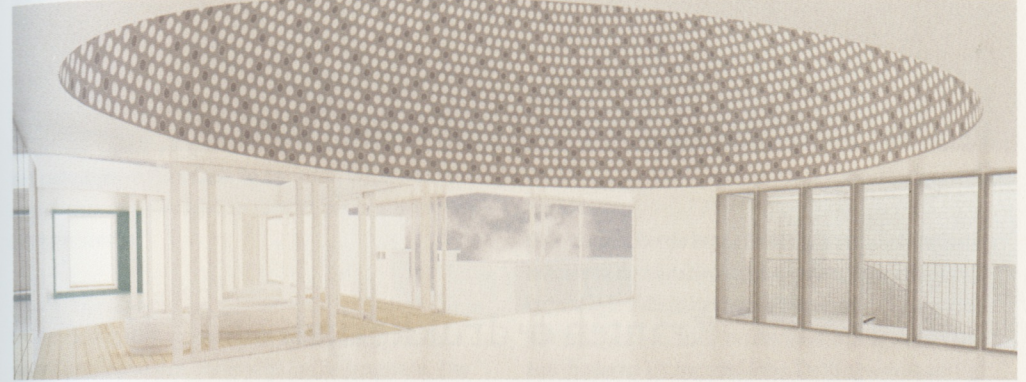

CULTUREEL VERBINDINGSSTREEPJE

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren is een mooie en allicht voorlopige bekroning van de toenadering tussen Vlaanderen en Nederland op cultureel, politiek en maatschappelijk vlak. Het kwam er op initiatief van de toenmalige culturele excellenties. Jaren van reflectie, voorbereidingen en debat gingen aan de opening vooraf. In juni 2004 was het eindelijk zover. Brussel opende een 'Europees koffiehuis', dixit de toenmalige Nederlandse staatssecretaris Van der Laan. Daarmee verwees ze expliciet naar de rol van koffiehuisen in Europa als ontmoetingsplekken voor filosofen en kunstenaars tijdens de Verlichting. DeBuren wil een vrijplaats voor het denken, het overleg en de interculturele dialoog zijn. Niet zonder enige ironie staat deBuren op zowat dezelfde plaats waar in 1830 de opstand tegen de Nederlanders begon, die tot de onafhankelijkheid van België leidde. Gelukkig blijkt nu dat het water tussen Vlaanderen en Nederland op cultureel gebied niet zo diep is.

DEBATTEN, TENTOONSTELLINGEN EN EUROPA

De reflectie over verschillen en gelijkenissen tussen de Lage Landen is een van de rode draden doorheen het programma. Een greep uit de debatonderwerpen: de rol van de openbare omroep, de dieren-tuin van de toekomst, zin en onzin van duurzaam toerisme, de uitdagingen van de verzorgingsstaat, het democratiseringsproces van Marokko en de rol van Vlaanderen en Nederland in het verruimde Europa. Daarnaast organiseert deBuren veel tentoonstellingen: de 'Vlaamse' school van illustratoren, fototentoonstellingen, architectuurprojecten, strips... Ook hier spelen projecten van Vlaamse en/of Nederlandse bodem de hoofdrol, maar zo nu en dan confronteert deBuren 'eigen' werk met dat van over de grenzen. DeBuren past dan ook goed in het rijtje van de vele andere Europese culturele instituten in Brussel, zoals de British Council, de Alliance Française, het Goethe Institut, het Finnish Cultural Institute, het Instituto Cervantes enzovoort.

VERHALEN OP DE RADIO

DeBuren heeft een boontje voor literatuur, logisch voor een instelling die de Nederlandse taal en cultuur als uitgangspunt heeft. De *Radioboeken* zijn een schot in de roos. Het concept is even eenvoudig als goed gevonden. Op verzoek van deBuren schrijven Nederlandse en Vlaamse auteurs een verhaal, dat ze zelf voorlezen. Onder hen Hella S. Haasse, Dimitri Verhulst, Anne Provoost, Tom Naegels, Kader Abdolah en Wanda Reisel. De verhalen verschijnen niet in druk, maar worden eenmalig uitgezonden door de radiozenders Klara en Radio Nederland Wereldomroep (RNW). Daarna kun je ze beluisteren als *podcast*. De Radioboeken zijn ideaal voor mensen die minder lezen dan ze zouden willen, omdat je ze overal kunt beluisteren. Eind 2006 sleepten ze dan ook *De Gouden Shot* in de wacht, een nieuwe prijs voor 'de strafste cultuurcommunicatie van het voorbije jaar'. Naast de Radioboeken biedt deBuren ook andere podcasts aan. Op de website vind je een boeiende bloemlezing van het program-

ma, met onder meer lezingen, vraaggesprekken, debatten en voordrachten. Maar ook filmpjes en korte samenvattingen met foto's en tekstfragmenten van voorbije activiteiten worden in een digitaal 'levend archief' gebundeld.

DE BUREN X 2

De geplande nieuwbouw wordt volledig in het bestaande complex geïntegreerd en maakt het dubbel zo groot. Daardoor komt er plaats voor een multifunctioneel auditorium, polyvalente ruimtes, een gastverblijf en een café. Zo is er in dit Europese koffiehuis eindelijk plaats om te genieten van een kop koffie met een krant, een boek of een goed gesprek.

ZIE HET PARCOURS OP BLZ. 21, NR. 6 Vlaams-Nederlands Huis deBuren

Leopoldstraat 6
1000 Brussel
T 02 212 1930
www.deburen.eu

Brussel is een beeldverhaal

EEN MUSEUM IN HET WARENHUIS

In 2006 vierde het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal - beter bekend als het Stripmuseum - de honderdste verjaardag van zijn gebouw. Oude Brusselaars kennen de plek nog steeds als *les Magasins Waucquez*, een verwijzing naar de eigenaar en tevens zaakvoerder. Charles Waucquez was rond de vorige eeuwwisseling een welgestelde stoffenhandelaar, wiens zaak in de buurt van het Zuidstation was gevestigd. Het was de tijd waarin Leopold II Brussel op urbanistisch vlak nieuwe allure wou geven, naar het voorbeeld van Parijs van goed een halve eeuw eerder. Brussel moest en zou grandeur uitademen. Daarbij hoorde naast rechte lanen en imposante bouwwerken een beter en efficiënter verkeer, met een rechtstreekse spoorverbinding tussen het toenmalige Noord- en Zuidstation. Waucquez moest verhuizen en koos voor een

nieuwe stek, vlakbij die commercieel veelbelovende treinader. Als architect viel zijn keuze op Victor Horta, die op dat moment op het absolute hoogtepunt van zijn carrière was. Horta was sinds de creatie van het Hôtel Tassel (1893) een van de belangrijkste uithangborden van de art nouveau. Horta bouwde niet enkel woningen voor particulieren, maar had met twee Brusselse warenhuizen in de Nieuwstraat en de Elsensesteenweg al bewezen dat hij het spectaculaire raffinement van de art nouveau perfect kon verzoenen met de vereisten van handelshuizen.

Midden jaren zestig van de vorige eeuw kwam het gebouw echter leeg te staan. Het was een gevaarlijke tijd voor Horta's oeuvre. Art nouveau genoot immers toen nog niet de vermaarde reputatie die ze nu heeft. Pas na meer dan twintig jaar leegstand en verval kreeg Horta's warenhuis eindelijk een twee-

de leven. In 1989 opende het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal de deuren. Met de vaste collectie en tijdelijke tentoonstellingen biedt het Stripmuseum een representatieve staalkaart van de strip, in het bijzonder de Belgische strip.

In de goed voorziene stripbibliotheek annex documentatiecentrum lees je naar hartelust strips en boeken over strips. Restaurant Horta serveert menu's die zijn geïnspireerd op stripfiguren. In de uitstekende striphandel Slumberland ga je op zoek naar het ontbrekende deel uit je verzameling of ontdek je spannende nieuwe uitgaven. De winkel is genoemd naar de legendarische reeks van de Amerikaanse strippionier Winsor McCay en verwijst naar de avonturen van *Little Nemo in Slumberland*, letterlijk 'Sluimerland', het land van de dromen, het rijk van koning Morpheus.

STRIPS OP DE MUREN

Wie liever de benen strekt en de stad intrekt, hoeft niet op zijn striphonger te blijven zitten. Wat in 1991 als een nieuw initiatief startte, is in 2007 uitgegroeid tot een van de toeristische klassiekers van Brussel. Op maar liefst vierendertig locaties siert een dikwijls speciaal voor de buurt ontworpen stripfragment een muur. Zo overvallen de Daltons een bank in de Washuisstraat, hangt Rik Ringers aan de dakgoot in de Bijstandsstraat, dalen Kuifje

en kapitein Haddock de trappen af in de Stooftstraat en metselt de Kat zichzelf in langs de Zuidlaan. Elke stripmuur is een knipoogje naar de voorbijganger en meteen ook een uitnodiging om de negende kunst beter te leren kennen. Dat je daarbij onbekende hoeken en straten van Brussel ontdekt, is mooi meegenomen!

BRUSSELSE STRIPAUTEURS

In onze hoofdstad kon en kun je nog steeds bekende stripauteurs tegen het lijf lopen. Van Georges Remi, ook bekend als Hergé, zie je bij het Zuidstation zijn gekuifde held en diens trouwe viervoeter rondjes draaien op het dak van de voormalige Kuifjesredactie. Op het kerkhof Dieweg in Ukkel kun je op zoek gaan naar Hergés graf, goed verscholen tussen het groen en andere graven. Maar je kunt ook in de voetsporen treden van Hergés medewerker Edgar P. Jacobs, tekenaar van het oer-Britse duo *Blake en Mortimer*. Jacobs was van opleiding operazanger en trad onder meer op in de Muntschouwburg, totdat de Tweede Wereldoorlog uitbrak en alle theaters de deuren sloten. Wie het vak wil leren, kan aan de Sint-Lukasschool terecht bij Johan de Moor, de tekenaar van onder andere *Kobe de Koe* en *Kasper Nachtling*, én de zoon van Bob de Moor, Hergés rechterhand. Een van zijn beste leerlingen is Judith Vanistendael (dochter van), die in het voorjaar van 2007 debuteerde met het felgesmaakte *De maagd en de neger*, een autobiografische strip over haar amoureuze wedervaren in Brussel met een Afrikaanse vluchteling.

ZIE HET PARCOURS OP BLZ. 21, NR. 8

Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal (BCB)

Zandstraat 20

1000 Brussel

T 02 219 19 80

www.stripmuseum.be

Volgeboekt Brussel

Uitsluitend Nederlandstalige boekhandels zijn in Brussel niet dik gezaaid. Maar laat die wetenschap de pret vooral niet drukken. Er zijn meer dan genoeg adressen waar je je boekenhonger probleemloos kunt stillen. Van nieuwkomers tot monumenten, en van strips tot oude boeken.

ZIE HET PARCOURS BLZ. 25, NR. 18 EN BLZ. 45, NR. 16

HET IVOREN AAPJE

Literatuurhebbers en bibliofielen moeten in Het Ivoren Aapje zijn. Het antiquariaat van Frederik Deflo heeft intussen een stevige reputatie opgebouwd. De naam is ontleend aan de titel van de eerste grote Nederlandstalige stadsroman over Brussel, geschreven door Herman Teirlinck in 1908. Het Ivoren Aapje staat vooral

bekend als een Nederlandstalige boekhandel, maar ook andere talen zoals het Engels, Duits, Russisch en een beetje Spaans en Italiaans komen aan bod. Nederlandstalige en naar het Nederlands vertaalde literatuur vormen echter de grootste hap, bij de non-fictie vind je vooral geschiedenis, filosofie en andere menswetenschappen. Deflo's eigen smaak vormt een belangrijk criterium bij het aankopen

van boeken. Die eigenzinnigheid levert een exquisite selectie aan boeken op, en maakt dat in de vitrine Bukowski, Claus en Plato elkaar probleemloos flankeren.

PLAIZIER

Een eigenzinnig man is ook Wijnand Plaizier, boekhandelaar en uitgever van beroep. Die eigenzinnigheid weerspiegelt zich niet alleen in de voortreffelijke selectie van knipogende wenskaarten, maar ook in de eigen publicaties van de uitgeverij: boekjes, affiches en kaartjes. De veelzijdige Brusselse realiteit is steeds het uitgangspunt, en architectuur in het bijzonder, vooral art nouveau en modernisme. Maar in het fonds zit ook (Belgisch) Congo, Expo '58 en werk van Belgische topfotografen, zoals Johan Jacobs, Marie-Françoise Plissart en Leonard

Misonne, en illustratoren zoals Ever Meulen en Joost Swarte. De kunstwinkel zendt al vijftwintig jaar lang zijn beste groeten uit Brussel.

BORTIERGALERIJ

Deze is de laatste galerij in zijn soort en is bovendien bijna uitsluitend aan boeken gewijd. Ooit vormde deze galerij een grandioos geheel met de Magdalenamarkt, die in 1958 werd afge-

broken om plaats te maken voor de feestzaal van de stad Brussel. Aan de hand van eigentijdse foto's en documenten kun je je nog een idee vormen van dit complex, waar gietijzer en glas op een nog gedurfdere manier werden toegepast dan in de Sint-Hubertusgalerijen even verderop. De signatuur van architect Jean-Pierre

Cluysenaar is overduidelijk. Maar al ligt er tussen de bouw van beide galerijen nauwelijks een jaar, het verschil in stijl is frappant. In deze nauwe passage van vijftenzestig meter lengte tussen de Magdalenastraat en de achterliggende Sint-Jansstraat, waan je je makkelijk in Parijs. Beschut tegen weer en wind kun je rondsnuisteren in tweedehandzaken die specialiseren in (vooral Franstalige) strips en romans. Of 'echte' oude boeken, kaarten en foto's opzoeken in de antiquariaten van Pierre Genicot en Schwilden... Hier en in de Sint-Jansstraat vind je de hoogste concentratie antiquariaten van Brussel.

ZUIDSTRAAT

Wie iets minder geld wil uitgeven aan waardevol 'oud papier', kan daarvoor terecht in de buurt van de Zuidstraat. Voor de aanleg van de kaarsrechte Anspachlaan verbond deze straat het hart van Brussel met het Zuidstation. Je vindt er in een zijstraatje De

Slegte, de moeder van alle ram-sjen. Vlakbij in de Zuidstraat vind je nog tal van andere winkels zoals Evasions en Bibliopolis, die scherpe prijzen hanteren, dikwijls voor nagelnieuwe boeken. Als je hier binnenstapt, moet je wel enige zin voor avontuur hebben. Echt geordend kun je deze boekenpaleizen niet noemen... Maar dat maakt precies deel uit van de charme van het boekenzoeken.

Bibliopolis

Zuidstraat 93
1000 Brussel
T 02 502 46 76
www.bibliopolis.be

Het Ivoren Aapje

Begijnhofplein 4
1000 Brussel
T 02 219 46 86

Pêle Mêle

Lemonnierlaan 55
1000 Brussel
T 02 548 78 00
www.occases.be

Pierre Genicot

Bortiergalerij 6
1000 Brussel
T 02 514 10 17

Plaizier

Spoormakersstraat 50
1000 Brussel
T 02 513 47 30
www.plaizier.be

Schwilden

Bortiergalerij 5
1000 Brussel
T 05 121 21 81